

“RAM RAPORU”

Özel Eğitim ve Farkındalık Bülteni

Sayfa.1. Sağlık Raporlarının geçerlilik süresi uzatıldı mı?, Aşılar otizme neden olur mu?

Sayfa.2. Başarısızlık etiketi mi, disleksi gerçeği mi? Film Önerileri, Özel gereksinimli çocukların gelişimini desteklemede aile ve öğretmenlerin rolü nedir?

Sağlık Raporları Yenileme Planı Oluşturuldu

Bilindiği üzere, İlaç Raporları, Çocuklar İçin Özel Gereksinimlilik Raporları (ÇÖZGER), Erişkinler İçin Engelli Sağlık Kurulu Raporları ve Engelli Sağlık Kurulu Raporlarının geçerlilik süreleri 30.06.2025 tarihine kadar uzatılmıştı.

Sağlık Bakanlığı'nın 05.06.2025 tarihinde yayımlanmış olduğu yazıda, 2020 yılından itibaren geçerlilik süresi uzatılmış ve yenilenmesi gereken ilaç raporları için dokuz ay, engelli raporları için ise on iki aylık bir rapor yenileme planı oluşturulduğu belirtilmiştir.

Bu amaçla, Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) üzerinden “Rapor Yenileme” alanı aktif hale getirilmiş; vatandaşların doğrudan “öncelikli randevu” hakkında faydalanarak randevu alabilecekleri de duyurulmuştur.

Ayrıca, bu süreç sonuçlanana kadar ilgili vatandaşlarımızın mevcut raporlarının geçerliliğini koruyacağı, ancak belirlenen rapor yenileme süreci sonucunda raporların yenilenmemesi halinde mevcut raporların geçerliliğini yitireceği ifade edilmiştir.

Bir Ağrı Kesici Tartışması: Parasetamol ve Otizm Gerçekleri

Geçtiğimiz günlerde ABD Başkanı Donald Trump, Tylonel adlı bir ilacın otizme yol açabileceğini açıkladı. Açıklama sosyal medyada geniş yankı buldu ve tartışmalar hızla yayıldı. Peki, bu iddianın bilimsel karşılığı nedir?

Tylonel, etken maddesi parasetamol olan yaygın bir ağrı kesici ve ateş düşürücüdür. Parasetamol, ağrı ve ateşi azaltma özellikleri ile bilinir. Bazı araştırmalar, hamilelik sırasında parasetamol kullanımının çocuklarda nörogelişimsel etkilerle ilişkili olabileceğini öne sürmüştü olsa da, mevcut veriler sınırlı ve çelişkilidir. Bu nedenle, tek başına parasetamolün otizme yol açtığını kesin olarak söylemek mümkün değildir.

Otizm, genetik, çevresel ve biyolojik birçok faktörün etkileşimi sonucu ortaya çıkan nörogelişimsel bir durumdur. Dolayısıyla tek bir etken üzerinden genelleme yapmak, günümüz bilim anlayışıyla çelişmektedir.

Aileler, bilimsel olarak kanıtlanmamış açıklamalara itibar etmek yerine çocuklarının gelişimsel ve bireysel özelliklerine odaklanmalıdır. Bu noktada öne çıkan unsur ise erken çocuklukta özel eğitimidir.

Erken Çocuklukta Özel Eğitim Nedir?

Erken çocuklukta özel eğitim; gelişimsel geriliği olan, özel gereksinimi bulunan ya da risk grubunda yer alan çocuklara, aileleriyle birlikte planlı ve sistematik destek sunan; çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklemeyi ve topluma katılımını sağlamayı amaçlayan özel eğitim uygulamalarıdır.

Erken çocuklukta özel eğitimin temel özellikleri arasında;

- bireyselleştirilmiş eğitim programlarının (BEP) uygulanması,
- aile katılımının ve eğitiminin sürecin merkezinde yer alması,
- multidisipliner bir ekibin (özel eğitimci, dil ve konuşma terapisti, fizyoterapist, psikolog vb.) birlikte çalışması bulunur.

Eğitim süreci oyun temelli ve gelişimsel yaklaşımlara dayanır; çocuğun doğal öğrenme ortamlarında desteklenmesi esastır. Programlar esnek, sistematik ve çocuğun ihtiyaçlarına göre yapılandırılmıştır.

Erken Çocuklukta Özel Eğitimin Amacı Nedir?

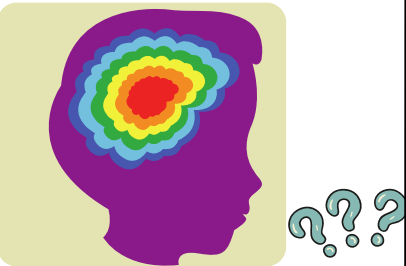
Erken çocuklukta özel eğitimin temel amacı, gelişimsel gerilikleri önlemek, var olan gecikmeleri en aza indirmek ve çocuğun tüm gelişim alanlarında (bilişsel, dil, motor, sosyal-duygusal) potansiyelini en üst düzeyde geliştirmektir.

Bu süreçte çocuğun ilerleyen eğitim yaşamına ve toplumsal yaşama uyum sağlaması hedeflenir. Ayrıca ailelerin eğitim sürecine aktif katılımı sağlanarak, çocuğun gelişimini destekleyen bir çevre oluşturulması amaçlanır.

Sonuç olarak, Trump'ın Tylonel açıklaması sosyal medyada geniş yankı bulmuş olsa da, bilimsel veriler tek bir ilaçla otizmin ortaya çıkışını doğrulamamaktadır. Aileler için kritik olan, çocuklarının gelişimsel ve bireysel farklılıklarını erken fark etmek ve erken çocuklukta özel eğitim ile çocuklarının gelişimlerini en iyi şekilde desteklemektir.

Murat Can YILDIRIM
Özel Eğitim Öğretmeni

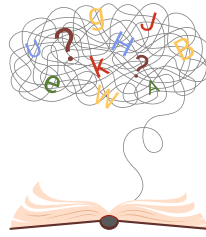

Başarısızlık etiketi mi, disleksi gerçeği mi?

Her yıl Ekim ayının ilk haftası ülkemizde olduğu gibi birçok ülkede de "Disleksi Farkındalık Haftası" ve Ekim ayının ilk haftasının Perşembe günü ise "Dünya Disleksi Günü" olarak kabul edilmektedir. Bu hafta boyunca disleksiye dikkat çekmek, toplumsal farkındalık oluşturmak, erken tanının önemini vurgulamak ve öğrenme güçlüğü yaşayan bireylere destek sağlamak amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Disleksi, bireyin okuma, yazma ve harfleri seslendirme süreçlerinde yaşadığı nörolojik temelli bir farklılıktır. Zeka ile ilgisi yoktur; disleksiye sahip kişiler genellikle normal veya yüksek zekaya sahiptir. Ancak beyin, dili işleme biçiminde farklı çalıştığı için özellikle okuma hızı, yazım hataları ve kelime tanıma alanlarında zorluklar yaşanabilir.

- Harfleri veya kelimeleri karıştırma (b ile d veya d ile p)
- Okurken satır atlama ya da kelimeleri atlama
- Yazarken harf sırasını karıştırma
- Okuma hızının yaşlara göre yavaş olması
- Zayıf kısa süreli hafıza
- Yazılı yönergeleri takip etmede zorlanma

Özel Gereksinimli Çocukların Sosyal-Duygusal Gelişimini Desteklemede Aile ve Öğretmenlerin Rolü

Özel gereksinimli çocukların sosyal-duygusal gelişiminde aileler ve öğretmenler en önemli destekleyicilerdendir. Bu süreçte, aile-öğretmen-uzman üçgeninde kurulacak güçlü ve sürekli iletişim, çocuğun farklı ortamlarda tutarlı şekilde desteklenmesini sağlar. Sosyal-duygusal beceriler sadece sınıf ortamında değil, günlük yaşamın içinde de gelişir. Evde duygular üzerine sohbet etmek, grup oyunları oynamak veya sosyal etkinliklere katılmak çocuğun deneyimlerini zenginleştirir.

Öğretmenler, kapsayıcı ve destekleyici bir sınıf ortamı yaratarak çocukların kendilerini güvende hissetmelerini sağlayabilir. Sosyal hikâyeler, görsel destekler ve duyguları tanıma etkinlikleri gibi araçlar, sosyal becerilerin kazandırılmasında etkili olabilir. Empati, dinleme ve saygı gibi sosyal davranışların sınıfta ve okul ortamında model alınması, çocukların bu becerileri gözlem yoluyla öğrenmesini kolaylaştırır.

Aile ve öğretmenlerin birlikte hareket etmesi, çocuğun sosyal-duygusal gelişimi için büyük bir avantaj sağlar. Her çocuk kendi hızında gelişir; bu süreçte sabır, anlayış ve sevgi en etkili yaklaşımlardır. Günlük yaşamın doğal akışı içinde verilen küçük ama tutarlı destekler, çocukların öz farkındalıklarını geliştirmelerine ve çevreleriyle daha sağlıklı ilişkiler kurmalarına yardımcı olur.

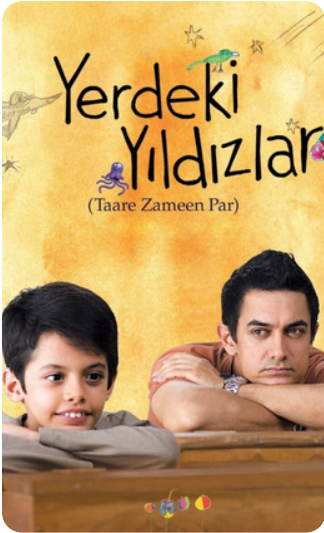
Emine Nur KAYA CAMBAZ
Psikolojik Danışman

6 EKİM SEREBRAL PALSİ FARKINDALIK GÜNÜ

Editörlerimizden Film Önerileri

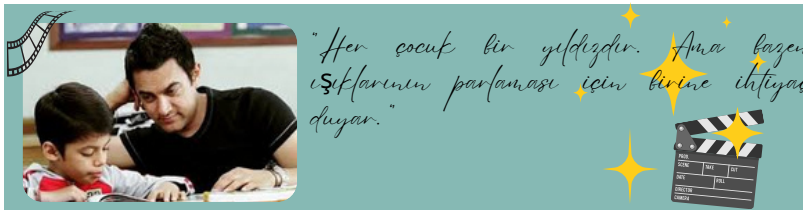

Yerdeki Yıldızlar, 8 yaşındaki Ishaan Awasthi adlı bir çocuğun hikayesini anlatır. Ishaan, hayal gücü çok geniş, resim yapmayı seven ama derslerinde başarısız olan bir öğrencidir. Okulda sürekli düşük notlar aldığı için ailesi ve öğretmenleri tarafından tembel ve ilgisiz sanılır.

Ancak Ishaan'ın yaşadığı zorlukların sebebi disleksi (öğrenme güçlüğü)'dür. Ailesi bu durumu fark edemeyince onu yatılı okula gönderirler.

Yeni okulda resim öğretmeni Ram Shankar Nikumbh (Aamir Khan), Ishaan'ın farklı bir çocuk olduğunu fark eder ve özel bir ilgi göstererek onun içindeki potansiyeli ortaya çıkarır.

Film, özel eğitim alanında çalışan öğretmenler, aileler ve yöneticiler için güçlü bir farkındalık filmidir. Öğrencilerin farklılıklarının eksiklik değil zenginlik olduğunu hatırlatmaktadır.

"Her çocuk bir yıldızdır. Ama bazen ışıklarının parlaması için birine ihtiyaç duyar."

Esma ERDOĞAN
Özel Eğitim Öğretmeni